Gemeen
Woudenb

RAADSVOORSTEL 2017

Datum voorstel: 7 maart 2017

Raadsvergadering van	:	20 april 2017 .
Vergadering Commissie van	:	4 april 2017
		.
Portefeuillehouder	:	G.A. de Kruif
Behandelend ambtenaar	:	F.G. Stuyfzand
Afdeling	:	Realisatie & Beheer
Onderwerp/voorstel :		Vervolgaanpak chemievrije onkruidbeheersing

Aan de Raad.

Voorstel
Wij stellen u voor:

- Kennis te nemen van de (verbeterde) aanpak inzake chemievrije onkruidbeheersing.
- In te stemmen met het beschikbaar stellen van een extra structureel budget ten behoeve van IBOR voor het bedrag van € 20.000,-- ter verbetering van de aanpak van de chemievrije onkruidbeheersing. Het extra budget voor 2017 ad. € 20.000,-- komt ten laste van begrotingsjaar 2017 en wordt meegenomen in de Zomernota 2017. Het extra budget vanaf 2018 wordt meegenomen in de Kadernota 2018-2021.
- In te stemmen met de aanschaf van een hetelucht hand-unit van € 5.000,-- en de jaarlijkse kapitaallasten ad € 600,-- hiervan te dekken uit de reserve machinepark.

Inleiding
Uw raad heeft in het voorjaar van 2016 vragen gesteld over de achterblijvende resultaten van de onkruidbeheersing in de plantsoenen en op de verhardingen. De monitoringsresultaten van onkruid gaven in het voorjaar/begin zomer van 2016 een tegenvallend (zichtbaar) resultaat. Daarop heeft ons college middels bijsturing maatregelen genomen ter verbetering van de onkruidbeheersing en hierover in de Zomernota 2016 verantwoord afgelegd. Ons college heeft tevens toegezegd om met een “plan de campagne” te komen voor het verder verbeteren van de onkruidbeheersing.

Centrale vraag
Wat is de beste methode om het onkruid te beheersen en welk materieel en mankracht dient de gemeente hiervoor in te zetten?

Beoogd resultaat (wat)
De beoogde aanpak levert een bijdrage aan de gewenste beeldkwaliteit die voor de openbare ruimte is vastgelegd als beeldkwaliteit B/C. Dit is volgens de richtlijnen van het CROW waarop de diverse thema’s (groen, verhardingen, straatmeubilair, speelvoorzieningen, bebordingen en verlichting) in de kern van Woudenberg worden onderhouden.
Het kwaliteitsniveau is in lijn met de visie op het beheer van de openbare ruimte. Deze visie luidt dat inwoners en ondernemers zich thuisvoelen en participeren in een

functionele leefomgeving met aandacht voor verkeer, water en groen, dat duurzaam wordt beheerd. Hierbij richt men zich op integraal en kwaliteit gestuurd beheren van de openbare ruimte, zodat een goed ingerichte, optimaal en duurzaam beheerde openbare ruimte wordt bereikt die intact, schoon, veilig en groen is.

Een betere onkruidbeheersing draagt bij aan de tevredenheid van de inwoners over hun leefomgeving. Het geeft het dorp een beter aanzien en draagt in die zin bij aan de sociale veiligheid. Tevens nodigt een aantrekkelijke leefomgeving uit om meer buiten te zijn waardoor het welzijn en de gezondheid van de mensen wordt bevorderd. Een aantrekkelijke leefomgeving is aangenaam om in te verblijven en heeft een aantrekkende werking. Ook de lokale economie profiteert hiervan (dagjesmensen, toeristen etc.).

Kader
Dit raadsvoorstel wordt aan u voorgelegd in het kader van:

- Raadsvragen gesteld in het voorjaar van 2016;

- beleidsnota Ibor;
- rapportage “Monitoring onkruid op verhardingen” van december 2016;
- kwaliteitsmeting van de openbare ruimte 2016 van 30 november 2016.

Argumenten

Klimaatverandering

Temperatuur en vocht zijn de twee meest in het oog springende aspecten van klimaatverandering. Door de klimaatverandering is er sprake van een trend van aanzienlijk groeizamer weer die met name de afgelopen 15 jaar voorkomt. De decennia geleden aanvankelijk onmerkbaar in gang gezette klimaatverandering is sinds het eind van de jaren negentig wel duidelijk merkbaar. Voorheen werden de gemiddelde neerslagcijfers van een decennium gevormd door een afwisseling tussen een aantal natte en een aantal droge jaren. Vanaf eind jaren negentig (1998) is sprake van een toename van het aantal natte jaren.
Sinds het jaar 2000 gaat de hogere neerslag vergezeld met (substantieel) hogere gemiddelde temperaturen ten opzichte van het langjarig gemiddelde. De 10 warmste jaren (gemeten sinds het jaar 1901) vallen allen binnen de afgelopen 15 jaar. Dit heeft aanzienlijke invloed op de plantengroei. Voornamelijk op planten die jaarrond kunnen groeien, zoals veel onkruidsoorten. Ook de jaren met relatief minder neerslag kenmerken zich (door de hogere gemiddelde temperaturen) als gunstig voor plantengroei. Degenen die gedurende langere tijd zijn betrokken bij de onkruidbestrijding nemen waar dat er onafhankelijk van de methode van bestrijding, meer inzet nodig is voor onkruidbestrijding dan in eerdere decennia.
Ook in de toekomst dient de gemeente met deze trend rekening te houden. Dit vraagt om een verbeterde aanpak van de chemievrije beheersing van het onkruid op verhardingen waarmee men beoogt het gewenste resultaat te bereiken. De aanpak maakt onderdeel uit van een bredere problematiek als gevolg van de klimaatverandering.

Evaluatie onkruidbeheersing 2016

Sinds 2016 is voor de niet-chemische onkruidbeheersing op verhardingen ingezet op de de heteluchttechniek. Het werk geschiedt in eigen beheer aan de hand van beeldkwaliteitsbestekseisen. Ondanks deze omschakelingen is het een moeizaam jaar geweest op het gebied van de chemievrije onkruidbestrijding. Vanwege het zeer groeizame weer is het lastig gebleken aan het gewenste resultaat te kunnen voldoen. Ook andere gemeenten hebben veel moeite gehad om de onkruidgroei onder controle te krijgen.
Toen bleek dat halverwege het jaar de meetresultaten van de onkruidgroei verslechterden hebben wij bijgestuurd door het nemen van extra maatregelen. Er is meer mankracht ingezet om plantsoenen onkruidvrij te maken, meer machinale rondes gemaakt voor onkruidbestrijding op verharding en er zijn meer rondes geweest voor het vegen van de goten langs de weg. De monitoring van de onkruidgroei in de tweede helft van het jaar wees uit dat de extra maatregelen de onkruidgroei teruggebracht heeft onder de te behalen norm van het beeldbestek (zie onderstaande tabel).

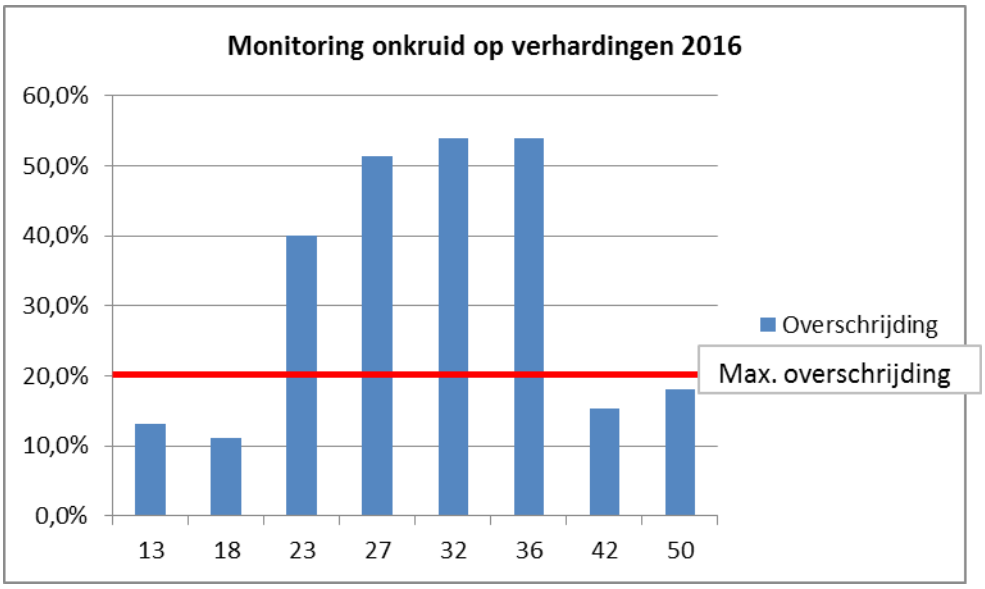

Overschrijding minimale vereiste kwaliteitsniveau is max. 20% van de gemeten locaties

Vervolgaanpak onkruidbeheersing

Sinds 2016 is voor de onkruidbeheersing op verhardingen en het uitvoeren van maaiwerkzaamheden in eigen beheer geïnvesteerd in een voertuig dat zowel maaiwerkzaamheden ter hand neemt met een te koppelen maai-apparaat als de onkruidbestrijding met een te koppelen hetelucht-apparaat. Het voertuig werd voor de helft van de tijd gebruikt om te maaien en de andere helft van de tijd voor onkruidbeheersing.
Gebleken is dat de benodigde inzet/capaciteit voor onkruidbeheersing bij gecombineerd gebruik van het voertuig (hetelucht en maaien) onvoldoende is om de onkruidgroei onder controle te krijgen. Om de resultaten van de onkruidbeheersing te verbeteren wordt

geadviseerd voor het komende groeiseizoen het voertuig volledig in te gaan zetten op onkruidbeheersing met het heteluchtapparaat. Bovendien dient men het voertuig met heteluchtapparaat preventiever te gaan inzetten door vroeger in het seizoen (maart/april) te starten. Hierdoor wordt de onkruidgroei dusdanig verzwakt, zodat een onacceptabele groeipiek van het onkruid zoveel als mogelijk wordt voorkomen.
De consequentie van het volledig inzetten van het voertuig voor de onkruidbeheersing is dat het deel van het reguliere maaiwerk dat de gemeente in eigen beheer uitvoert, moet worden uitbesteed aan de Eemforsgroep van Amfors. De Eemforsgroep voert reeds de specialistische werkzaamheden uit via een Ibor-bestek voor de gemeente.

Door overname van het reguliere maaiwerk kan het voertuig met het heteluchtapparaat volledig worden ingezet voor de onkruidbeheersing. Voorts zullen de goten meer geveegd worden om de voedingsbodem voor onkruid te verminderen en zal eerder in het seizoen mankracht worden ingezet om de plantsoenen zoveel als mogelijk onkruidvrij te maken.

Tenslotte wordt een hetelucht hand-unit aangeschaft om het onkruid rondom obstakels en moeilijk bereikbare plekken beter te beheersen. Met deze hetelucht hand-unit is het goed mogelijk een extra werknemer met afstand tot de arbeidsmarkt in te zetten, hetgeen recht doet aan de samenwerking van de buitendienst met Amfors bij het beheer en onderhoud van de openbare ruimte (Ibor).

Duurzaamheid
Op 13 maart 2014 is door de Tweede Kamer ingestemd met een wettelijk verbod van alle chemische bestrijdingsmiddelen in de openbare ruimte. De beëindiging van het gebruik van bestrijdingsmiddelen in de openbare ruimte betreft een verbod voor chemische onkruidbestrijding op verharde oppervlakten per 1 november 2015 en een verbod voor het overige gebruik (beplantingen, braakliggende terreinen) per 1 november 2017.
Met dit verbod wordt beoogd de afspoeling van middelen naar oppervlaktewater en grondwater te beëindigen.
Vooruitlopend op bovengenoemd verbod wordt er in onze gemeente sinds 2009 al ingezet op duurzame chemievrije beheersing van het onkruid op verhardingen met de heetwatertechniek en sinds 2010 wordt het onkruid chemievrij verwijderd uit de plantsoenen door schoffelen.
Omdat heetwatertechniek geen kiemend zaad bestrijdt en er door technische ontwikkelingen inmiddels alternatieve methoden voorhanden zijn, is er sinds vorig jaar (2016) voor de chemievrije onkruidbeheersing op verhardingen ingezet op de heteluchttechniek. De heteluchttechniek bestrijdt de planten wanneer de kiem in een vroeg stadium wordt bestreden. Er treedt dan geen hergroei op. De niet-chemische bestrijding levert een duurzame maatschappelijke bijdrage aan een schoner en minder belast milieu.

Draagvlak
Een betere onkruidbeheersing draagt bij aan de tevredenheid van de inwoners over hun leefomgeving. Het geeft het dorp een beter aanzien en draagt in die zin bij aan de sociale veiligheid. Tevens nodigt een aantrekkelijke leefomgeving uit om meer buiten te zijn waardoor het welzijn en de gezondheid van de mensen wordt bevorderd. Een aantrekkelijke leefomgeving is aangenaam om in te verblijven en heeft een aantrekkende werking. Ook de lokale economie profiteert hiervan (dagjesmensen, toeristen etc.).

Beoogd resultaat (hoe)
De beoogde aanpak levert een bijdrage aan de gewenste beeldkwaliteit die voor de openbare ruimte is vastgelegd als beeldkwaliteit B/C. Dit is volgens de richtlijnen van het CROW waarop de diverse thema's (groen, verhardingen, straatmeubilair, speelvoorzieningen, bebordingen en verlichting) in de kern van Woudenberg worden onderhouden.
Aan de hand van de monitoring houden we de behaalde resultaten nauwlettend in de gaten. In de zomernota en jaarrekening rapporteren wij over de behaalde resultaten.

Financiële consequenties
Behalve dat Amfors werknemers levert met afstand tot de arbeidsmarkt voor de wijkteams van de buitendienst, levert zij via de Eemforsgroep ook specialistische werkzaamheden via een Ibor-bestek.
Als gevolg van het volledig inzetten van het eigen (maai)voertuig voor de onkruidbeheersing, dient het deel van het reguliere maaiwerk dat de gemeente voorheen zelf uitvoerde te worden uitbesteed als meerwerk op het Ibor-bestek voor specialistische werkzaamheden aan de Eemforsgroep van Amfors. De extra kosten die hiermee zijn gemoeid bedragen circa € 20.000,-- per jaar.
Het Ibor-budget biedt geen ruimte om deze extra structurele uitgave te dekken, maar deze uitgave is wel noodzakelijk voor de verbeterde aanpak van de onkruidbeheersing.

De aanschaf van de hetelucht hand-unit zoals beschreven in de verbeterde aanpak bedraagt € 5000,-- excl. BTW en wordt gedekt uit de reserve van het machinepark. De kapitaalslast inclusief de rente bij een afschrijving over 10 jaar bedraagt circa € 600,-- per jaar.

Afwijking t.o.v. begroting (€)	**Programma/ Product**	**Incidenteel/ Structureel**	**Rapporteren aan raad d.m.v.**
€ 20.000	2. Leefomgeving	Structureel	Zomernota 2017 en kadernota 2018-2021

Aanpak/uitvoering
Om de onkruidgroei komend groeiseizoen te gaan beheersen wordt volgens beschreven aanpak medio maart 2017 gestart met de (preventieve) onderhoudswerkzaamheden. De onkruidgroei dient in een vroeg stadium zoveel als mogelijk te worden beteugeld om te voorkomen dat er een onacceptabele piek ontstaat in de onkruidgroei.

Conclusie
Wij stellen u voor:

- Kennis te nemen van de (verbeterde) aanpak inzake chemievrije onkruidbeheersing.
- In te stemmen met het beschikbaar stellen van een extra structureel budget ten behoeve van IBOR voor het bedrag van € 20.000,-- ter verbetering van de aanpak van de chemievrije onkruidbeheersing. Het extra budget voor 2017 ad. € 20.000,-- komt ten laste van begrotingsjaar 2017 en wordt meegenomen in de Zomernota 2017. Het extra budget vanaf 2018 wordt meegenomen in de Kadernota 2018-2021.
- In te stemmen met de aanschaf van een hetelucht hand-unit van € 5.000,-- en de jaarlijkse kapitaallasten ad € 600,-- hiervan te dekken uit de reserve machinepark.

Communicatie
Dit voorjaar (2017) wordt een publicatie verzorgd inzake de verbeterde aanpak van de onkruidbeheersing die het college voorstaat volgens het voorstel. Tevens biedt deze publicatie enkele handreikingen aan de inwoners om mee te helpen het onkruid te beheersen.

Burgemeester en wethouders van Woudenberg

drs. S.M.T. van der Marck-Verschoor	T. Cnossen
Secretaris	Burgemeester

Bijlagen:
- Werkplanning onkruidbeheersing
- Collegevoorstel vervolgaanpak chemievrije onkruidbeheersing

Ter Inzage
-

Bijlage 1

Jaarplanning 2017

	jan					feb				mrt				apr				mei					jun				jul					aug					sep					okt					nov					dec			
	2	9	16	23	30	6	13	20	27	6	13	20	27	3	10	17	24	1	8	15	22	29	5	12	19	26	3	10	17	24	31	7	14	21	28	4	11	18	25	2	9	16	23	30	6	13	20	27	4	11	18	25
Omschrijving	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	52
Werktijd	36	36	36	36	36	36	36	36		36	36	36	36	36	36	36	36	36	36	36	36	36	36	36	36	36	36	36	36	36	36	36	36	36	36	36	36	36	36	36	36	36	36	36	36	36	36	36	36	36	36	36
Mailbehandeling	4	4	4	4	4	4	4	4		4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
Ad hoc tijd	8	8	8	8	8	8	8	8		8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8
Ibor-Monitoring beeldkwaliteit/onkruidbestrijding & vegen																																																						
Schoonmaken voedingsbodem onkruid																																																						
Hete luchtbestrijding voertuig & handunit obstakels														ronde 1				ronde 2					ronde 3				ronde 4 - 5 wkn					ronde 5 - 5 wkn				ronde 6 - 5 wkn																		
Vegen goten	V											1					2				3				4										5												6						
Bladactie																																																						
Monitoring onkruid													N					1					2				3					4				5					6								7				
Monitoring vegen		M										1								2								3									4											5				
Beeldkwaliteitsmeting openbare ruimte																																																						